

MINISTER FINANS, KOMERS E PLANIFIKASYON EKONOMIK STETMENT POU LASANBLE NASYONAL

LAMANMAN DAN LALWA INCOME AND NON MONETARY BENEFIT TAX, 2010

Msye. Spiker;

Onorab Lider Lopoziyon dan Lasanble Nasyonal;

Onorab Lider Zafer Gouvernman dan Lasanble Nasyonal;

Bann manm Onorab Lasanble Nasyonal;

Pep Seselwa;

Bonzour;

An liny avek lenplimantasyon taks progresiv lo saler, mon vin devan lasanble pou prezant zot lamannman dan lalwa ki pou enplimant sa nouvo sistenn taks.

Msye Spiker, mon oule fer resorti ki sa lenplimantasyon I trwazyennm faz reform dan sistenn taks lo saler ki ti konmanse an 2016. Zis pou lenformasyon lasanble, sa sistenn ti rekomande ki i annan en ekzanpsyon taks pour tou travayer ki ganny mwens ki saler minimonm, SR 5,050 par mwan, me parkont, sa lalwa ti ganny amande an Zilyet 2016 pour asire ki tou travayer ki ganny mwens ki SR8,555.50 pour pa pey taks lo zot saler. Avek sa revizyon, Gouvernman in perdi en reveni SR 215 milyon. Nou kapab dir ki aktyelman i annan apepre 20,222 anplwaye, oubyen 54% lafors travayer Seselwa ki pe benefisye atraver sa ekzanpsyon.

Msye Spiker, taks progresiv lo saler I senpleman en sistenn taks kot pli ou saler i ogmante ou pou pey plis taks a la baz progresiv. Swivan lanons Gouvernman ki ti ganny swiv par en seri meeting konsiltativ, plizyer konsern e sizesyon ti ganny fer resorti.

Msye Spiker, Gouvernman I rekonnet ki tou dimoun I devret kontribye dan sistenn taks par lefet ki se sanmenm sa taks ki ede dan fonksyonmanm pei. “Tax payers” I devret vinn pli responsab anver zot kontribisyon dan servis ledikasyon, lasante, servis sosyal e lezot byen piblik ki konmela i gratwit. Me par kont, nou osi devret pran kont sa benefis ki annan pou bann dimoun ki benefisye avek sa ‘tax free threshold’ sirtou bann ki anmenn en reveni ba kot lakaz.

Alors, Msye Spiker, Gouvernman pou mentenir sa ‘Tax-Free threshold’ lo SR8,555.50. Nouvo to ki pou ganny servi pou kalkil taks par mwan, ki pou aplikab lo saler pou zis Seselwa pou konm swivan:-

- Saler ki sorti 0 roudi ziska 8,555.50 roudi pou napa taks lo la,
- 15% taks pou aplikab lo saler lo sa diferans ant 8,555.51 roudi ziska 10,000 roudi;
- 20% taks pou aplikab lo saler lo sa diferans ant 10,001 roudi ziska 83,333;
- 30% taks pou aplikab lo saler lo sa diferans parlao 83,333 roudi

Msye Spiker, sa to 15%, 20% e 30% I ganny servi pou kalkile konbyen taks en dimoun pou peye, ki pou ganny entegre dan sistenn pay-roll. Me par kont, “effective tax rate” se sa to taks ki sa endividi pou santi,

konbyen in peye e sa ki pou aparet lo son pay-slip. Se sa “effective tax rate” ki pou aplikab lo en baz progresiv.

Msye Spiker, mon oule fer resorti ki anlwaye etranze pa pou benefisyè anba sa ‘Tax-Free threshold’ 8,555.50 rounpi. Kontrèman, zot pou pey 15% lo tou reveni ziska 10,000 rounpi e servi to progresiv parey Seselwa ki pe ganny par lao 10,000 rounpi.

Permet mwan souliny serten legzanp bann to taks pli efektiv ki anlwaye lo diferan nivo saler pou peye par mwan:

Saler (SR)	‘Effective Tax Rate’	Benefis Taks
10,000	2%	1,283
15,000	8%	1,033
25,000	13%	583
40,000	16%	(217) (an plis)
50,000	16%	(717) (an plis)

Tou anlwaye ki ganny mwens ki SR 35,667 pou vwar en rediksyon dan lakantite taks ki zot peye, me par kont, bann ki parlao pou pey plis taks. Nou estimen ki ler nou’n fini konplet reform lo sistenm taks progresiv lo reveni, 98% anlwaye Seselwa pou benefisyè.

Msye Spiker, mon oule fer kler ki menm si en anlwaye ki ganny plis ki SR 35,667 pou pey en taks adisyonnèl tou le mwan, sa anlwaye pou benefisyè bann ekzanpsyon. Par egzanp, en anlwaye ki ganny SR 40,000 par mwan pou pey SR 217 taks adisyonnèl par mwan, ki ariv SR 2,604 anyelman. Sepandan, parske sa anlwaye pe ganny en 13enm mwan saler, i pou benefisyè SR 4,500 ekzanpsyon taks, ki vedir en rannman an plis a en total SR 1,896. Sa menm anlwaye pou benefisyè plis lo son bonous ek peyman lafen kontra. Sa i montre ki i annan plis benefis pour anlwaye Seselwa avek sistenm taks progresiv lo reveni.

Msye Spiker, kestyon ki pe ganny demande, se akoz ki nou pe enplimant sa sistenm taks an Zilyet 2018. Ler nou pe enplimant en nouvo sistenm taks, ki 98% Seselwa pou war en benefis, son magnitud an term teknikalite, ledikasyon, lentegrasyon sistenm I pran letan.

Premyèman, son kou ki asosye avek sa sistenm an term reveni ki Gouvernman pou perdi i SR 150 milyon pou sa lannen ouswa SR 75 milyon pou sis mwan. Alors, ekonomikman, baze lo kad bidze 2018 nou pou kapab konmans sa sistenm an Zilyet 2018.

Msye Spiker, dezyenm rezon prensipal akoz Zilyet 2018 I pli fezab seki (DICT) Departman pou Lenformasyon, Teknolozi ek Konminikasyon ek (SRC) Komisyon Reveni Sesel I bezwen aprepre 3 mwan pou teste sistenm e platform ki pou enplimant sa sistenm. Zot pa kapab fer li avan ki lalwa i ganny aprouve. Alors, ler konfirmasyon lo modalite sistenm taks progresiv I ganny konfirman par laprovasyon sa lamannman dan lalwa, se la ki sistenm pou kapab ganny finalize e ganny teste.

Trwazyenm rezon, se pou donn (SRC) Komisyon Reveni Sesel aprepre 2 mwan pou fer ledikasyon e sansibilizasyon lo sa nouvo sistenm taks pour tou bann travayer e anlwayer dan Sesel ki pou ganny afekte avek sa sistenm.

E katriyenm rezon Msye Spiker, se ki nou pe donn bann anlwayer ase letan pou fer lazisteman dan zot sistenm pay-roll pou kapab entegre sa nouvo sistenm taks dan zot sistenm.

Msye Spiker nou osi bezwen mazin lenpak ki avek sa nouvo sistenm pou annan adisyonnèl likidite dan pei. An Zanvyè 2018, trezyenm mwan saler pou ganny ekzanpte. Alors sa osi pou annann adisyonnèl

likidite dan pei. Alors pou en pti pei parey sesel nou bezwen kapab fer sir ki oken adisyonnèl likidite pa afekte nou to lesanz akòz sa i kapab afekte pri lavi e direktèman afekte bann pli vilnerab dan lasosyete.

Msye Spiker, an linye avèk sa reform, nou pe propoz en revni dan lalis bann saler ki gany ekzanpte ek taks. Aktyelman, I annan 21 peyman, e Gouvernman in rekonsider sa lalis e bann peyman prensipal ki ekzanpsyon pou aplikab i konm swivan:

- a. Tou bann konpansasyon ler en travayer i pran retret, demisyonnen oubyen ganny fer aret travay (redundant)
- b. Tou peyman gratite pou servis lon term (konmela zis sa premye 10,000 rounpi ki ganny egzansasyon)
- c. En bonous ki pa depas en total ki egal avèk 1/12enm saler debaz anyel (konmela si bonous i plis ki 10,000 rounpi zis premye 10,000 rounpi ki ganny ekzanpsyon)
- d. Trezyenm mwan saler, dapre rekomandasyon Lalwa Lanplwa (konmela zis premye 10,000 rounpi ki ganny ekzanpsyon)
- e. Peyman lafen kontra ki limite a 15% sa saler debaz total pour dirasyon sa kontra.
- f. Bann fre servis (service charge)
- g. Bann peyman 'overtime' kan anplwaye ki rekomande dan bann ka eksepsyonnel.
- h. En allowance pou uniform
- i. En per-diem ki gany donen pou bann voyaz aletranze ki pou kouven depans manze, transportasyon, landwa dormi oubyen okenn depans ki relye avèk sa voyaz anlir avèk sa lalis ki pou gany preskri.
- j. Okenn pansyon ki pou ou gany peye avèk sekirite sosyal ek fon pansyon

Lezot ekzanpsyon pou osi aplikab pou bann saler ki gany peye pou en endividi ki gany kourver anba lalwa « privileges and immunities act », seta dir, pou bann konsilar ou diplomat.

E ranboursman ki en dimoun pou ganyen ler i fer okenn depans dan son pos lo transpor lakonpanyen pou louvraz lakonpanyen e osi depans dan son prop pos lo son prop transpor pou louvraz sa lakonpanyen ki i pe travay ladan. Me par kont, sa pou aplikab ler sa drayver pou founi resi e en log book ki mezir distans ki sa transpor in roule.

Msye Spiker, mon oule zis fer resorti ki lalis ekzanpsyon pou vin an fors le premye Zanvye 2018, pour ki bann travayer I benefisyè o pli vit posibil bann saler ki zot pou ganyen apartir le premye Zanvye, par egzans – trezyenm mwan saler, bonous, peyman kontra, e osi service charge.

Lezot lamannman ki mon pe propoze avèk lasanble se pou servi nimero idantite pou bann travayer, pou ki Komisyon Reveni Sesel (SRC) I konnen kantite taks sak dimoun I peye e sipoze peye. Sa ki pou entegre dan sistenm pay-roll ki pou dan en form ki pou dan regilasyon pou fasilite koleksyon lenformasyon.

Msye Spiker, en lamannman ki vreman enportan pou garanti ki bann anplwaye I obeir zot lobligasyon pou kalkil e anmas sa taks ki zot devret lo zot anplwaye, set en penalti ki pa pou depas trwa fwa sa lakantite ki ti devret pe ganny anmase.

Msye Spiker, en lot lamannman an liny avek sa reform se pou fer provizyon pou anpes bann mekanizm oubyen fason ki bann anplwayer I kasyet ouswa pa pey taks lo saler, par ekzanp, kot en lagreman ant anplwayer ek anplwaye I ganny fer. I bon note osi ki sa proze de lwa pe fer provizyon pou donn Komisyoner Reveni plis lotorite pou gouvren taks lo saler.

Msye Spiker, mon osi bezwen fer resorti ki taks progresiv pou ganny aplike lo sak travay. Alors si en travayer i annan de trwa lanplwa i pou resevwar sa legzanpsyon SR 8,555.50 pou sak travay.

Pou konklir Msye Spiker, aktyelman, i mandatwar pour tou anplwayer ki annan 25 anplwaye, pour soumet zot 'payroll' elektronikman avek Komisyon Reveni Sesel (SRC) tou le mwan. Avek sa nouvo reform taks, i pou vin mandatwar pour tou anplwayer avek 10 travayer oubyen plis pour soumet zot 'payroll' elektronik avek SRC tou le mwan. Sa i a permet Gouvrenman ganny akse avek data ki enportan or neserer pour okenn desizyon polisi a lavenir.

Me par kont Msye Spiker, nou rekonnet ki I annan bann anplwayer ki napa sa fasilite pour soumet zot pay-roll eletronikman, sa I enkli bann pti biznes. Se pou sa rezon aköz Gouvrenman pou pey ouswa donn en pti sibvansyon bann lakonpanyen prive oubyen endividi ki donn servis pay-roll pou asiste sa bann biznes an liny ek sa lalwa. Tender pou ouver swivan laprouvasyon sa proze de lwa e pou gany enplimante ler Departman pou Lenformasyon, Teknolozi ek Konminikasyon (DICT) ek Komisyon Reveni Sesel (SRC) i finaliz sistenm ek platform teknik.

Msye Spiker, pou ki sa bann sanzman polisi I vin legal, bann lamannman dan lalwa Income and Non-Monetary Benefit Tax Act I ganny soumet devan lasanble pou zot konsiderayon e laprovasyon

Mersi Msye Spiker